

Biblijska povijest i teologija u Mudr

Forma

- dijalog s Bogom (ti) od 11,4 smjenjuje se s opisom
- “tebe su prizvali”, do “tvoja svemoguća riječ” (18,15)
- Nastavak na e9
- Završna molitva u 19,22
- “Gospodine, uzvisio si narod svoj”
- Zajednica progovara 12,22
- “mi” – “odgajaš nas da se sjetimo tvoje dobrote”
- Pravovjerna zajednica u 15,1
- “Bog NAŠ” – nasuprot idolopoklonicima
- Ne spominju se imena Egipta i Izraela – “oni” i “ovi” (mi)
- Bog – otac

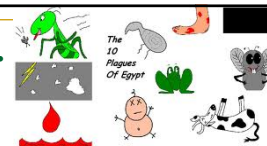

Znakovi i čudesa σημεῖα καὶ τέρατα

- Zaklon od žege i zvjezdani sjaj 10,17
- Opreka u 11,5 .13?
- Kazna (znak) ⇔ dobročinstvo (čudo)
- Tlačiteljima (11,5,6)
- More poplavilo Egipat (5; mudrost ih je potopila 10,19)
- Nil u krvi (6)
- ⇔ Pravednicima u 11,4,7
- Voda iz stijene
- Štovateljima životinja (11,15)
- Životinje (11,15; 16,1)
- Skakavci i muhe (16,9)
- Komarci i žabe (19,10) ⇔
- Meso, prepelice (16,2; 19,11)
- Zmije 16,5
 - Spasonosni znak σμῆλον σωτηρίας (16,6)
 - Mjedena zmija, nije kumir jer 16,7.12
 - (ali postat će...)
 - Bog je Spasitelj (v7), Božja riječ liječi (v12)

Znakovi i čudesa II.

- Egipatsko zlo u 16,16.22
- Tuča i gromovi
 - Oganj u vodi (16,17.19.22; 19,20)
 - = munje
 - ⇔ narodu u pustinji (16,20s; 19,21)
- Mana “kruh s neba”
 - Univerzalni okus (16,20s)
- Zlo u 17,2.3
- Tama (17,2.16.20; 18,4; 19,20 usp. Post 1,2)
- + strah (17,3.4.6.8-11.14)
- ⇔ spasonosno čudo u 18,3s
- ognjeni stup 18,3
 - Neprospadljiva svjetlost Zakona (4)

Znakovi i čudesa III.

- Zlo 18,5.13 + 17
- Smrt prvorođenaca (18,5.10.12s)
 - Oplakivana djeca (10)
- I strah (17)
 - = ubijanje djece (18,5 kao 11,7)
 - ⇔ narodu u pustinji (18,20.21s)
- Umiru (20)
 - zagovor velikoga svećenika spašava (21s)
 - S imenom Božjim na glavi (18,24)
- Zlo (19,1)
- Predomislili se idu u potjeru (v1), u smrt (v4)
- ⇔ narodu (19,7)
- Put u moru (19,7; kojim ih je mudrost vodila 10,18)

“Elohimčiči” – εἰδωλα / lažni bogovi

- Bogovi u 12,24; 15,18
- Životinje (12,24 usp. 11,15s; 15,18)
- Bogovi u 13,2
- Prirodne pojave
- Vatra
- Zrak
- Voda
- Zvijezde
- U 13,10
- ruketvorine, ljudska djela, umjetnine od zlata i srebra
- Drevni lik (13,13; 14,1)
- Drvo lađe vrijedi (14,1) ⇔ drveni kumir ne vrijedi
 - Drvu lađe čovjek povjerava život (14,5)
 - Kao Noa 13,6 (usp. 10,4)
- tko štuje mrtve idole, nema strahopoštovanje 14,29

Kako nastaje kumir?

- Opis u 13,11-17
- Predmet od drva (11)
- Ostatak za vatru (12)
- Neuporabivi komad (13)
 - Za zabavu
 - Lik čovjeka (13)
 - Ili životinje (14)
- Zaziva i moli mu se (17)
- Lončar u 15,7-13
- Glinena posuda (7)
 - Od kuda joj namjena?
 - Određuje lončar
- “bog” od iste gline (8)
 - Čemu “konkurencija” (9)
 - Zlatnim, srebrnim, mjedenim umjetninama
- Kumir na prodaju kao i vrčevi (15,13)

Pseudoteologija kumira

- Koga poštujemo 14,15?
- Klanjanje milom pokojniku (14,15)
- Dalekomu vladaru (14,17)
- Opasan razvoj u 14,18s
- Djelo postaje važnije od onoga koga prikazuje (14,18s)
- Dobit (14,2), korist (15,12) proizvođača
 - Kao za lađu, i glinene vrčeve

Griješni

- Kanaana 12,4-6
- Vraćanje
- Čedomorstvo (tako i Egipat 11,7; 18,5)
- Ljudožerstvo
- Praktična religioznost pred kumirima 14,23s
- Žrtvovanje djece (v23 usp. Post 22; 1 Kr 16)
- Orgije (v23)
- Ubojstvo (v24)
- preljub (v24)
- Mržnja prema tuđincima (19,13 – protivno Zakonu)

Biblijska povijest

- Koga mudrost štiti u 10,1s
- Adama
- Tko umire u 10,3?
- Kajin, odmetnik od mudrosti, krivac potopa
- Koga mudrost spašava u 10,4?
- Nou
- Što je složna opačina u 10,5
- Babilonska kula
- Koga mudrost nalazi u 10,5?
- Abraham
- Koga mudrost izbavlja u 10,6
- Lot – Sodoma i Gomora + 3, Lotova žena

Povijest Izraelova

- Tko je pravednik u 10,10
- Jakov – plodovi od mudrosti; pobjeda u boju (v12)
- Lakomac u v11?
- Laban (Post 29-31)
- Prodani pravednik u 10,13; u tamnici v14
- Josip Egipatski (Post 37)
- Kraljevsko žezlo; Laž braće? (10,14)
 - Ubijen (Post 37,32)
 - Otac je rekao da nam oprostiš (Post 50,17)
- Koga spašava mudrost u 10,15 i vodi po proroku (11,1)
- narod
- U čiju je dušu mudrost ušla (10,16; 11,1)?
- sluga Gospodnj Mojsije
- sveti prorok (11,1)
- Izložen (11,14)

Bog u Mudr

- Blagi otac pravednicima, strahoviti kralj grješnicima 11,10
- Milostivi Stvoritelj i svedržitelj 11,21-25
- Ljubitelj života (usp. 1,13)
- Bog odgajatelj 12,2
- Najviši autoritet 12,2-4
- Obzirno i blago kažnjava 12,20
- Gospodar svemira kojega treba otkriti (13,9)
- Kako liječi (16,12) i hrani (16,26)?
- Božja riječ liječi (16,12) i hrani (26)
 - Ne živi čovjek samo o kruhu

Bog kao Otac u Mudr

- **Pravednik: Bog mi je otac (2,16)**
- **Blagi otac (11,10)**
- **Otac svojom providnošću upravlja ladom (14,3)**
- **Slatka nježnost prema djeci (16,21)**
- **Ljubljeni sinovi koji uče (16,26)**
- **Djeca tvoja u zatvoru (18,4)**
- **Narod = sin Božji (18,13)**
- **Djeca tvoja sačuvana na Crvenom moru (19,6)**